

Broderfølelsen der hjemme

Taler

Haakon 7

Dato

16 januar 1943

Sted

Glasgow

Omstendigheter

Ved åpningen av Sjømannskirken

- 1 Det er lenge siden jeg har stått ansikt til ansikt med så mange sjøfolk som jeg gjør her i kveld, og jeg vil gjerne få lov til å uttale en varm takk til hver især for den innsats dere gjør i det arbeid dere har fått å gjøre her. Da vi i april 1940 måtte ta bestemmelsen om å føre krig med en overmakt tross det at overmakten allerede
- 5 hadde tatt så å si hele kysten. da stod det for meg og Regjeringen, at skulle vi kunne se våre etterkommere rett i øynene, da var det intet valg. Vi var da nødt til å ta kampen opp. Vi visste at vi ikke var godt forberedt, men vi håpet at vi ved hjelp av allierte skulle holde stillingen. De vet jo alle sammen hvordan det gikk. Skuffelsene, først da vi måtte forlate Molde, så Molde brenne - og senere etter en
- 10 måned oppe i Troms, hvor alt tilsynelatende gikk bra for oss, - at vi tross det måtte trekke oss tilbake på grunn av at våre allierte meddelte at de ikke kunne støtte oss lenger. Årsaken fikk vi greie på senere. Årsaken var at Frankrike ikke holdt. Skuffelsen var umåtelig stor, og jeg tror at jeg har lov til å si at det var en av de tyngste timer jeg og Statsrådet tilbrakte da vi skulle ta den avgjørelse om
- 15 hvorvidt vi skulle fortsette kampen ved å forlate landet, eller om vi skulle oppgi kampen. Vi var alle enige om at dersom vi skulle kunne redde fedrelandets frihet og alt det som vi alltid har sett på som lykken i livet, da var det ikke annet for oss å gjøre enn ti forlate landet.
- 20 Man må også huske på at vi allerede på det tidspunkt hadde anmodet og oppfordret sjøfolkene om å gå til allierte havner. Hvorledes ville sjøfolkene ha sett på det hvis vi var blitt i Norge? Var ikke tvilen kommet opp hos dem: Gjør vi riktig? Er det det Kongen og Regjeringen ønsker? For meg stod det som det intet valg var. Vi hadde sagt A, og vi måtte si B. Derfor er det at jeg er alle
- 25 sjøfolkene så takknemlig fordi de i gjerning viser at de fulgte det som vi satte oss som mål.

Da vi reiste hjemmefra, var naturligvis skuffelsen veldig stor, og dessuten hadde
30 de våre motstandere gående innpå livet av seg, - men tross det er det vokset opp
hjemme en hjemmefront som i aller høyeste grad må vekke alles beundring. Jeg
har følelsen av at man nesten lever fra dag til dag i håp om at noe måtte skje, noe
måtte komme for å hjelpe oss. Det håp var jeg bange for skulle svikte, men etter
alt hva jeg har hørt, er det ganske sikkert at den norske mur er ikke til å bryte,
35 skje hva der vil.

En annen ting som selvfølgelig også ligger meg selv og hele Regjeringen varmt på
hjertet, er: Hvorledes går det hjemme? Hvorledes går det med mat, og hvorledes
går det med det ene og med det annet? Ja, jeg vil ikke nettopp si at svarene har
40 vært lyse, men inntrykket er dog at vi greier oss. Der er kommet en broderfølelse
hjemme som for oss her ute må være et glimrende eksempel. Jeg har følelsen av
at hele hjemmefronten er en stor familie. De hjelper hinannen på den ene og
den annen måte som best de kan. Og all hjelpen kommer alltid til alles beste.
Det er også et stort eksempel for oss her ute at vi bør kunne holde sammen i en
45 tid som denne. De må forstå at vi alle sammen, hver på sin plass, er oss vårt
ansvar fullt bevisst.

Det er kanskje ofte for dem som ikke er med i det, litt uforståelig at mange ting
ikke går straks, ikke går fort. Men det er så mange skjær i sjøen at det tar tid å lose
50 seg igjennom alle vanskeligheter. Men vi har ikke oppgitt håpet. Det er ennå
mitt håp at det skal lykkes å finne veier således at vi skal kunne hjelpe dem der
hjemme på en effektiv måte med mat.

Vi som er utenfor, vi har i denne tid lært hva fedrelandskjærighet virkelig betyr.
55 Hver gang man hører en fedrelandssang, så kommer man uvilkårlig til å tenke på
at de ord som vi synger og så ofte har sunget, de gjelder hver for seg oss selv. Vi
har fått forståelsen av meningen og dybden i de ordene som vi har sunget ved en
festlig stund, uten egentlig å tenke på det. Jeg vil håpe at alle sammen like til den
siste dag, må leve bra, og at de, når de kommer hjem, må kunne møtes med deres
60 kjære, således at disse stygge, mørke årene raskt lar seg glemme, og at vi kan ta
fatt som en samlet flokk for å bygge landet vårt opp igjen, se hurtigst mulig å få
tilbake det som vi mistet den 9. april.

Jeg vil ønske dere alle en fortsatt lykkelig reise. Fortsett i deres arbeid, og vær
65 forvisset om at de gjør deres plikt. Jeg kan tenke meg at når man går på
nattevakten og har tid til å tenke, at man da uvilkårlig lar tankene gå hjem til

sine. Man hører ikke fra dem. Avstanden er blitt dobbelt så lang som den er i det daglige yrke. Men det skjer allikevel også i fredens tid at man kommer inn i en havn hvor det ikke er poststed. Så vil jeg be dere om å se mer alminnelig også på den side av saken. Dere fortsetter i deres arbeid tross de nye farer både under vannet og oppe fra luften uten å være engstelig.

Jeg vil håpe at dere blir trøstet med forvissningen om at det er det rette dere gjør. Det er det rette; det er det eneste vi kan gjøre for atter å kunne se Norge som et fritt og selvstendig land. Og det er målet for alt vårt arbeid.

Kilde

W. P. Sommerfeldt (red.): Hans Majestet Kong Haakon VII Taler 1905-1946. Oslo, 1947, s. 61-63.

Emner

Åpningstale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/broderfolelsen-der-hjemme>